

Måleegenskaper ved den norske versjonen av Adolescent Sleep-Wake Scale (ASWS)

[Mari Hysing¹] [(mari.hysing@uni.no)]

[Reidar Jakobsen¹] [(reidar.jakobsen@uni.no)]

PsykTestBarn 2017, 2:1

ISSN 1893-9910

Mottatt dato 14. august 2017

Publisert dato 27. september 2017

Artikkelens URL <http://www.psyktestbarn.no/CMS/ptb.nsf/pages/asws>

Som alle artikler i PsykTestBarn, kan denne fagfellevurderte artikkelen arkiveres og distribueres fritt for alle slags formål på følgende vilkår: korrekt referanse skal oppgis (se under), ingen kommersiell bruk og ingen bearbeidelse av tekst eller innhold.

¹ Regionalt kunnskapssenter for barn og unges psykiske helse (RKBU), Uni Research Helse, Bergen.

Denne artikkelen skal siteres på følgende måte:

Hysing, M. & Jakobsen, R. (2017). Måleegenskaper ved den norske versjonen av Adolescent Sleep-Wake Scale. PsykTestBarn, 2:1

Sammendrag

Beskrivelse. The Adolescent Sleep-Wake Scale (ASWS) er et spørreskjema som kartlegger søvn og søvnatferd hos ungdom i alderen 12–18 år. Skjemaet består av 28 påstander om søvn og søvnatferd den siste måneden. Påstandene skåres på en seks punktsskala (fra aldri til alltid) og summeres til fem subskalaskårer og en totalskår. Det tar mellom ti og femten minutter å fylle ut skjemaet.

Originalinstrumentet er laget av LeBourgeois og kollegaer. De tilpasset The Childrens Sleep-Wake Scale til ungdommer. Instrumentet er oversatt til norsk ved professor Ståle Pallesen, UIB og SOVno.

Litteratursøk. Et systematisk litteratursøk og kontakt med oversetter identifiserte ikke noen artikler som benyttet ASWS.

Psykometri. Det foreligger ikke dokumentasjon på psykometriske egenskaper i norske eller nordiske artikler.

Konklusjon. Det bør utøves varsomhet ved bruk av ASWS i klinisk praksis. Norske populasjonsbaserte studier som benytter instrumentet er nødvendige for å kartlegge skjemaets psykometriske egenskaper.

Abstract**Description.**

The Adolescent Sleep-Wake Scale (ASWS) is a 28-item self-report questionnaire that assesses sleep and sleep behaviors in 12- to 18-year-old adolescents. The adolescents are asked to indicate how often sleep behaviors have occurred during the past month using a 6-point scale (never to always). In addition to the total scale score, five subscale scores can be calculated. The ASWS takes 10 to 15 minutes to complete.

The original version was developed by LeBourgeois and colleagues. The instrument was translated to Norwegian by professor Ståle Pallesen, University of Bergen and SOVno.

Literature search. The literature search did not identify any Norwegian studies that met the inclusion criteria.

Psychometrics. The psychometric properties of the ASWS have not been documented in Norwegian or Nordic studies so far.

Conclusion. Since no information regarding the psychometric properties of the Norwegian version of ASWS is available, it should be used with great caution. Norwegian population based studies that examine the psychometric properties of ASWS are needed.

Innledning

The Adolscnt Sleep-Wake Scale (ASWS) er et spørreskjema som kartlegger søvnatferd hos ungdom (12 til 18 år). I dette selvutfyllingsskjemaet skal ungdommen med utgangspunkt i søvnatferd den siste måneden skåre 28 påstander som for eksempel «Jeg har vansker med å komme med i seng ved sengetid»; og «Om morgenen våkner jeg opp og føler meg uthvilt og våken». Påstandene rangeres på en seks punktsskala fra aldri til alltid. ASWS består av fem subskalaer og en totalskala der høyere skår reflekterer en bedre søvnatferd. De fem subskalene dekker ulike områder av søvn og heter "Gå til sengs", "Initiere søvn", "Opprettholde søvnen", "Reinitiere søvn" og "Returnere til våkenhet". Spørreskjemaet er videreutviklet og tilpasset ungdom på bakgrunn av et spørreskjema laget for barn: "The Childrens Sleep-Wake Scale (LeBourgeois & Harsh, 2001). Den originale versjonen for barn har vist gode psykometriske egenskaper (LeBourgeois & Harsh, 2016). LeBourgeois og kollegaer laget ASWS (LeBourgeois, Giannotti, Cortesi, Wolfson, & Harsh, 2005) og testet den ut i en krysskulturell studie som inkluderte 776 italienske og 572 amerikanske ungdommer i alderen 12 til 17 år (655 gutter og 693 jenter) . I deres studie var Chronbach's alpha skårene for subskalaene svært like mellom de to utvalgene (Italia: 0,60 til 0,81; Amerika: 0,64 til 0,82). Totalskåren hadde gode reliabilitet i begge utvalgene, men klart bedre i det amerikanske utvalget (Italia: 0,80; Amerika: 0,86).

ASWS er oversatt til norsk ved professor Ståle Pallesen ved Universitetet i Bergen. Oversettelsesmetode er ikke kjent. Den norske versjonen og skåringsinstruks er tilgjengelig på www.sovno.no. Det er ikke etablerte cut-off skårer eller informasjon om klinisk fortolkning av skårene, men ifølge LeBourgeois et al. (2005) er det betydelige krysskulturelle variasjoner i skårer. Det er ikke spesifikke krav til kvalifikasjoner for å benytte instrumentet og det er fritt tilgjengelig.

Metode

Bibliotekar Mari Elvsåshagen ved Regionsenteret for Barn og Ungdoms Psykisk Helse, Helseregion Øst og Sør, søkte etter dokumentasjon på testens psykometriske egenskaper i databasene, PsycINFO, Medline, Embase, Cochrane Library, Oria (BIBSYS),

Norart, SveMed+, PubMed, CRIStin.no, NORA.no, Forskningsdatabasen.dk og Swepub. Søkedato: 11.05.2017. Søkestrategien er tilgjengelig på <http://www.psyktestbarn.no/CMS/ptb.nsf/pages/asws>. Vi kontaktet også førsteforfattere av inkluderte artikler, samt oversetterne av ASWS for å identifisere dokumentasjon som eventuelt ikke ble fanget opp av det systematiske søket.

Vi inkluderte alle publikasjoner av studier som har undersøkt og rapportert minst ett av følgende i skandinaviske utvalg:

- normdata for testen
- reliabilitet: indre konsistens, test-retest, intertater og endringssensitivitet
- validitet: samsvar med liknende testskårer, samsvar med referansestandard eller annet kriterium, og/eller faktorstruktur

I tillegg, og *kun for norske versjoner ASWS* inkluderte vi publikasjoner som rapporterte gjennomsnittsskårer og/eller forekomster for henholdsvis generelle populasjoner og kliniske undergrupper.

Etter fjerning av dubletter gikk begge forfatterne gjennom alle identifiserte publikasjoners sammendrag. Forfatterne foretok vurderingene uavhengig av hverandre. Alle publikasjoner som kunne virke relevante ble bestilt inn i fulltekst, og vurderingsprosessen ble gjentatt for disse. Det ble ikke identifisert noen aktuelle publikasjoner.

Resultater

Litteratursøk

Til sammen ble 28 potensielle norske og svenske sammendrag identifisert i litteratursøket. Henvendelse til oversetter førte ikke til identifisering av flere artikler. Etter gjennomgang ble to artikler lest i fulltekst (Eckerberg, Lowden, Nagai, Akerstedt, & Åkerstedt, 2012; Von Knorring, et al., 2004), men ingen oppfylte inklusjonskriteriene, da ingen av de identifiserte artiklene benyttet ASWS.

Diskusjon og konklusjon

Adolescent Sleep- Wake Scale er oversatt til norsk, men vi fant ingen artikler på norsk, svensk eller

dansk som benyttet instrumentet. De psykometriske egenskapene er derfor ukjente, og det er ønskelig med norske studier som undersøker dette instrumentet. Det oppfordres til å være varsom med tolking av skårer ved klinisk bruk.

Referanser

- Eckerberg, B., Lowden, A., Nagai, R., Akerstedt, T. & Åkerstedt, T. (2012). Melatonin treatment effects on adolescent students' sleep timing and sleepiness in a placebo-controlled crossover study. *29*, 1239-1248.
- LeBourgeois, M. K., Giannotti, F., Cortesi, F., Wolfson, A. R. & Harsh, J. (2005). The relationship between reported sleep quality and sleep hygiene in Italian and American adolescents. *Pediatrics*, *115*(1 Suppl.), 257-265. doi: 10.1542/peds.2004-0815H
- LeBourgeois, M. K. & Harsh, J. (2001). A new research instrument for measuring children's sleep. *Sleep*, *24*, A213.
- LeBourgeois, M. K. & Harsh, J. (2016). Development and psychometric evaluation of the Children's Sleep-Wake Scale. *Sleep Health*, *2*(3), 198-204. doi: 10.1016/j.sleh.2016.04.001
- Von Knorring, A. L., Stålenheim, G., Von Knorring, L., Cederberg-Byström, K., Nyberg, A. M. & Hedlund, M. (2004). Depressions common among young people with somatic disorders. Fatigue, lack of emotional engagement, increased need of sleep are some of the warning signals. *Läkartidningen*, *101*(5), 365-368.